

14. Fogel, M. A. (2004). The role of the national idea in the modern political development of Russia and Germany. Extended abstract of candidate's thesis. Moscow: MGU im. M. V. Lomonosova [in Russian].

УДК 784.011.26:681.84.083

***Кочержук Денис Васильович,**
аспірант кафедри джазу та естрадного співу
факультету музичного мистецтва
Київського національного університету культури і мистецтв
Denis_kocherzuk@mail.ru*

ЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗВУКОЗАПИСУ В МИСТЕЦТВІ ЕСТРАДНОГО СПІВУ

Мета роботи. Дослідження присвячене висвітленню впливу звукорежисерського мистецтва на специфіку естрадного співу. Проаналізовано основні ключові поняття, котрі торкаються технологій запису естрадного виконавця. Автор акцентує увагу на розкритті поняття «роль процесів звукозапису в естрадному співі». **Методологія дослідження** передбачає застосування культурологічного підходу, який надає можливість висвітлити динаміку розвитку інформаційних технологій у соціокультурному контексті. Використовується формально-аналітичний метод, метод синтезу, теоретичний аналіз мистецтвознавчих джерел. Вивчення досвіду використання комп'ютерних музичних програм та узагальнення опрацьованого матеріалу дало змогу усвідомити основні закономірності й етапи роботи соліста у студії звукозапису. **Наукова новизна** роботи полягає у розкритті основних елементів звукозаписуючого обладнання, де естрадне виконавство розглянуто не лише як вид вокального мистецтва, а й з точки зору культурної традиції, що зумовлена специфікою сприйняття різною слухацькою аудиторією. З'ясовано, що вокально-виконавська діяльність на сучасному етапі тісно пов'язана із науковими прогресивними досягненнями. Художня комунікація артиста та слухача відбувається із застосуванням допоміжних технічних засобів, котрі підсилюють художньо-емоційний образ. **Висновки.** Музикознавство розглядає технології звукозапису в мистецтві естрадного співу з двох важливих позицій. У першому випадку – як оновлення сучасного естетичного звучання музики. У другому – як новітні можливості нормалізувати та вдосконалити якості стандартного звучання композиції. Але робота в даному напрямку неможлива без таких ключових осіб у цій творчій роботі, як виконавець та звукорежисер. Можна констатувати появу принципово нового підходу до формування майбутніх виконавців, що проявляється у потребі створення якісного звучання музичної композиції.

Ключові слова: звукозапис, естрадний спів, технології звукозапису, естрада, музичне мистецтво, звукорежисура.

Кочержук Денис Васильович, аспірант кафедри джазу та естрадного співу факультету музичного мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв

Значение технологического процесса звукозаписи в искусстве эстрадного пения

Цель работы. Исследование посвящено анализу влияния звукорежиссерского искусства на специфику эстрадного пения. Проанализированы основные ключевые понятия, которые касаются технологий записи эстрадного исполнителя. Автор акцентирует внимание на раскрытии понятия «роль процессов звукозаписи в эстрадном пении». **Методология исследования** заключается в обращении к культурологическому подходу, который дает возможность раскрыть динамику развития информационных технологий в социокультурном контексте. Используется формально-аналитический метод, метод синтеза, теоретический анализ искусствоведческих источников. Изучение опыта использования компьютерных музыкальных программ и обобщение обработанного материала дают возможность выделить основные закономерности и этапы работы солиста в студии звукозаписи. Научная новизна работы заключается в раскрытии основных элементов звукозаписывающего оборудования, где эстрадное пение рассмотрено не только как вид вокального искусства, но и с точки зрения культурной традиции, которая обусловлена спецификой восприятия различной слушательской аудиторией. Выяснено, что вокально-исполнительская деятельность на современном этапе тесно связана с научными прогрессивными достижениями. Художественная коммуникация артиста и слушателя происходит с применением вспомогательных технических средств, которые усиливают художественно-эмоциональный образ. **Выводы.** Музыковедение рассматривает технологии звукозаписи в искусстве эстрадного пения в двух важных позициях. В первом случае, как обновление современного эстетического звучания музыки. Во втором случае, как новейшие возможности нормализовать и улучшить качество стандартного звучания композиции. Но работа в данном направлении невозможна без таких ключевых лиц в этой творческой работе, как исполнитель и звукорежиссер. Можно констатировать появление принципиально нового подхода к формированию будущих исполнителей, которое проявляется в необходимости создания качественного звучания музыкальной композиции.

Ключевые слова: звукозапись, эстрадное пение, технологии звукозаписи, эстрада, музыкальное искусство, звукорежиссура.

Kocherzhuk Denys, postgraduate of the jazz and pop singing chair, Faculty of Music Art Kyiv National University of Culture and Arts

Importance of process sound recordings in the art of pop singing

The purpose of Article. The research is devoted to highlighting the impact of art on sound specificity of pop music. The basic key concepts, touched technology recording pop artist are analysed. The author focuses on revealing the term «role in the process of recording pop singing». **Methodology.** The research methodology is to address the cultural approach, which makes it possible to reveal the dynamics of development of information technologies in the social and cultural context. It uses formal and analytical method, method of synthesis, the theoretical analysis of art sources. Studying the experience of computer music programs and the generalization of the treated material makes it possible to identify the main patterns and stages of soloist in the recording studio. **Scientific novelty.** Scientific novelty lies in discovering the basic elements of sound recording equipment, where the variety art performance considered not only as a form of vocal art, but also in terms of cultural tradition, due to the specific perception of different audiences. Found that vocal and performing activities at this stage is closely associated with progressive scientific achievements. Artistic communication between actor and the audience is the use of technical support tools that enhance the artistic and emotional abuse. **Conclusions.** Musicology considers recording technology in the art of pop singing with two important positions. In the first case, it is the updated contemporary aesthetic sounding music. In the second case, it is a new possibility to normalize and improve the quality standard sound track. But work in this direction is impossible without such key persons in this creative work as a performer and sound designer. It can be noted the emergence of a fundamentally new approach to the development of future artists, which manifests itself in the need to create high-quality sound of a musical composition.

Keywords: audio, pop singing, recording technology, pop, musical art, sound engineering.

Актуальність теми дослідження. Сучасна українська культура сповнена складними та суперечливими процесами, що разом з радикальними політичними, економічними, соціальними перетвореннями, тією чи іншою мірою, відбуваються у всіх видах мистецтва. Демократизація суспільства, загальнокультурні постмодерністські настрої приводять до зростання та синтезування жанрів, видів, форм і стилів мистецтва, а модернізація – надає особливу роль комп'ютерним, інформаційним технологіям. Естрадне вокальне мистецтво, займаючи особливу нішу музичної культури України, активно застосовує новітні технічні, технологічні та програмні досягнення. Адже робота сучасного артиста-вокаліста естрадного жанру безпосередньо пов'язана із технічним обладнанням вокальної студії, студії звукозапису та концертного майданчику. Новітні способи роботи з музичним матеріалом значно розширюють можливості вокального виконавства. Обробка звуку за допомогою комп'ютера змінює творчий процес та його результати. З'являється музика, принципово неможлива без комп'ютерних технологій.

Процеси технологій звукозапису недостатньо досліджені в галузі музичного мистецтва. Це надає змогу більш поглиблено та детальніше розкрити основні елементи звукозаписуючого обладнання та структурних компонентів технологій звукозапису. Потужний внесок в розробку даної проблематики було зроблено унаслідок сучасної практики студійного звукозапису та деяких робіт, в яких намагаються описати деталі складного технологічного процесу. Йдеться, зокрема, про технологічне значення концепції розвитку науки в галузі звукозаписуючого та студійного обладнання, котрі були розроблені відомими вченими, як: А. Вейнцфельд, І. Вепрінцев, І. Дворко, Н. Ефімова, С. Круглікова, Б. Меєрзон, В. Осінській, Ф. Шак, В. Шликов, П. Уайт. Вченими було не тільки проаналізовано та досліджено основний стан проблематики, а й суттєво оновлено традиційні уявлення в цій галузі.

Разом з тим, слід зауважити, що у вітчизняній музикознавчій літературі є наукові роботи, присвячені питанню зародження звукозапису. Проблемою даної роботи є осмислення ролі та можливостей сучасних комп'ютерних музичних програм у вокальному мистецтві

Мета статті полягає у аналізі сутності процесів технологій звукозапису та їх впливу на галузь естрадного співу.

Виклад основного матеріалу. Вплив науково-технічного прогресу на мистецтво естрадного співу є невід'ємним фактором сьогодення. Техніка звукозапису та вдосконалена звукопідсилююча апаратура підкреслюють емоційну дію естрадних творів. Тенденції архітектурної побудови студійних приміщень зумовили появу великої кількості виконавців та їх музичних композицій, котрі створювалися за останніми новітніми тенденціями техніки. Але розвиток технічних засобів, що вплинув на галузь естрадного співу, обернувся цілим комплексом несподіваних явищ. Це відобразилося у використанні та накладанні ефектів компресування голосу виконавця, зміні тембрального забарвлення за допомогою комп'ютерного обладнання, виокремленні спеціальних ефектів шуму, створенні

штучним способом об'ємного звуку, накладанні та зведенні музичних доріжок в одне єдине ціле за недостатньо великий проміжок часу та багато іншого.

У роботах І. Ісаєвої, Л. Коваль, І. Красильникова, І. Романчука досліджується феномен особливостей студійного звукозапису вокалістів (академічне та естрадне виконавство) та музичних колективів. Процеси студійного звукозапису були проаналізовані, також такими науковцями, як: А. Вейнцфельд, І. Вепрінцев, І. Дворко, Н. Ефімова, С. Кругліков, Б. Меєрзон, В. Осінській, Ф. Шак, В. Шликов, П. Уайт.

Широке використання техніки студійного обладнання вимагає від естрадного виконавця елементарного розуміння складових технологій у мистецтві звукозапису [1]. По-перше, це вміння працювати з мікрофонною апаратурою. Виконавець у галузі естрадного мистецтва повинен мати уявлення про особливості запису вокалу у студійному приміщенні, про новітні засоби обробки голосу та міксування з урахуванням специфіки вокального та інструментального виконання на студії. Студійне приміщення повинно бути обладнане мікшерським пультом та студійним мікрофоном, а також моніторами для виведення звуку у простір студії. За допомогою цих пристроїв прослуховуються аудіо-записи та виробляється і відтворюється запис нових дублів голосу або музичних інструментів [6].

Коли звукорежисер використовує різні музичні ефекти, йому слід пам'ятати, що найважливішим етапом під час запису вокалу виконавця є його якісно записане звучання. Обробку голосу потрібно використовувати в рамках відповідності тим художнім образам, що для себе виокремив виконавець. Тобто основна мета під час запису – за допомогою комп'ютерних музичних технологій домогтися правильного звучання вокалу. Велика кількість аудіовізуального простору та розширена можливість інтернет-ресурсів зумовила слухача поглибитися в акустичні можливості віртуальної музики, викоринивши мистецтво живого виконання [10].

Зараз засоби звукорежисерського дійства можуть перетворити раніше відомі музичні вокальні твори до невпізнаних нових мистецьких робіт. Але які засоби технічної обробки брали у цьому участь, для слухача залишається загадковим явищем. Для нього є більш головним у цьому творі – це якість та результат створення просторового звучання. Однак роль звукорежисера у створенні музичного твору є одною з головних серед інших осіб, котрі беруть участь у цій роботі. Саме звукорежисер формує художньо-естетичний образ твору в цілому, кінцевий результат якого вплине на його професійну майстерність.

Нині науковці ставлять питання щодо створення музичного продукту за допомогою комп'ютерних музичних технологій та програм з обробки звуку, бо за останні роки багато діячів культури українського мистецтва підкреслювали рівень сучасної поп-музики як вкрай низький. Розкриваючи цю проблему, ми маємо надію, що виконавці прислухаються до порад. Мистецтво звукорежисури є найуразливішою галуззю з професійної точки зору. Проблеми синтезу звуку вимагають удосконалення та систематизації ключових моментів професії звукорежисера у створенні музичного продукту. Адже він є головною опосередкованою особою між виконавцем та слухачем. Тому цей фахівець повинен впливати на загальний результат роботи та створювати певну звуко-художню атмосферу. Слід згадати, що звукорежисера з'явилася як самостійний вид у галузі звукозапису в 1940 – 1950 роки у зв'язку з масовим ростом електроакустичної апаратури та запису музичного матеріалу на магнітні стрічки [8]. Але нині сучасні технології значно розвинулися, вимагаючи не тільки від апаратури професійної роботи, але і від – звукорежисера. Це, насамперед, мислення творчого напрямку, слуховий аналіз, технічна підготовка у роботі з різними звуко-записуючими пристроями, знання теорії та історії музики та різноманіття напрямів у мистецтві [3]. Сучасні технології просторового звукозапису та обробки музичного звуку спрямували працю звукорежисера на благо виконавців та слухачів, створивши велику кількість творчо-естетичних образів. Важливою особливістю у створенні музичного продукту є передбачуваність остаточного звучання композиції. Звукорежисер повинен володіти наскрізним сюжетом твору, музичною партитурою та працювати не лише з готовою фонограмою. Звукорежисер – це співавтор створення музики, від сценарію запису до такого етапу фінальної роботи, як зведення [12]. Звукорежисер відповідальний за процес створення музично-сценічного запису, тобто художня виразність твору посилюватиметься завдяки його зоровому та звуковому смаку. Головне, щоб монтаж, запис, корегування та редакція всього музичного матеріалу здійснювалася звукорежисером. Він повинен знати та мати уявлення про музичний твір, заздалегідь йому повинно бути відомо де записувати партію виконавця (виконавців), бек-вокалу, а де залишити звучання просторовому звуці.

Професійне виконання поп-пісні неможливе без підсилення звуку, актуальною залишається залежність виконавця від мікрофонів. Мікрофон відіграє значну роль під час запису у студії музичного продукту, де звук в мікрофонному пристрої повинен максимально достовірно відтворювати шуми, котрі на нього надходять. Мікрофонний пристрій дозволив яскравіше відобразити чіткість слів, засто-

сувати звучання *piano* та *pianissimo*, не виокремлювати сильну вокальну атаку звуку. Артистові надається змога також використовувати шепіт, вигуки, свист, імітацію шумів природи та музичних інструментів.

Мікрофон – індивідуальний пристрій кожного виконавця, що настроюється у студії з урахуванням вокальних навичок співака, його можливостей та тембрального забарвлення голосу. Ступінь звучання мікрофону не лише підсилює звук голосу на фонограмі, але й робить його яскравішим та об'ємним [5]. Але з іншого боку в мікрофон завжди чутно недоліки у виконанні, що значно впливають на запис твору. Тому звукорежисер повинен слідкувати за технікою сольного співу вокаліста.

Монітори – окремих, але один із важливіших елементів звукозапису. Ця конструкція надає можливість звукорежисеру чути баланс голосу виконавця, його техніку виконання та створювати належний образ твору [5]. Зараз вже існують сучасні системи технологій звукозапису, як навушники для виконавця та звукорежисера, що задовольняють більшим вимогам до якості звучання музичного продукту: фонограми та голосу, щоб відчувати кожні деталі запису.

На сьогодні відбувається невпинно-бурхливий розвиток звукозаписних технологій. Студії звукозапису створюються залежно від намічених завдань. Проектування залежить від планової кількості учасників запису (для великих колективів-ансамблів, оркестрів), до маленьких груп, або одного виконавця. Так само студії розрізняються й за видом записаного в ній матеріалу: це може бути тільки вокал, запис музичних інструментів, або всі разом (вокал у супроводі музичних інструментів).

Розвиток технологій звукозапису у стереофонічному записі музики додав безліч нових, досі невідомих методів, це – короткочасні затримки сигналів прямого звуку для імітації перших акустичних відображень, штучні унісони, фазообертачі, пристрої для зсуву частотного спектра. Саме вплив та широкі розповсюдження технологій звукозапису на музичних носіях – CD, DVD тощо, істотно змінював і естетичні норми звучання не тільки естрадної та танцювальної музики, але й академічної та джазової.

Технологічний процес звукозапису доволі складний. Він розділений на ряд послідовних операцій з поетапним опрацюванням музичних компонентів у студії. На сьогодні переважна більшість записів легкої музики, виконується монофонічним способом, а потім уже на остаточному етапі підготовки фонограми, звукорежисер komponує за допомогою пульта мікшера стереофонічний образ звуку [2]. Таким чином, звучання естрадної музики розповсюджується через стереофонічну апаратуру, що штучно відбирається звукорежисером, який добре розуміє естетику і специфіку даного напрямку, справляє сильніше враження, ніж натуральне звучання. Головне творче завдання звукорежисера – це «почути» партитуру до запису в тому ефектному звучанні, яке можна (маючи хороших виконавців – інструменталістів або вокалістів) створити під час запису у студійному приміщенні.

Якщо послухати останні записи естрадної музики, то, як ніде в інших напрямках, буквально відчувається музична тканина, фактура, чутно кожну групу інструментів. Але все це стало можливим завдяки використанню технології багатоканального запису [9]. Суть багатоканального запису полягає в тому, що на різні музичні доріжки одночасно або послідовно записують звукові компоненти музичного твору, розділивши ансамбль на групи або навіть окремі інструменти. Прослуховуючи запис першого виконавця у студійних моніторах, інший музикант виконує свою партію, яка записується на вільну звукову доріжку. До цих записів потім синхронно дописуються інші митці [9].

Еволюція звукозапису вплинула на сучасну музичну культуру в суспільстві. Це, перш за все, розповсюдження синтетичного феномену запису музичного «альбому», як вид нової музичної форми (різновид концептуальної музичної програми з її оформленням). Таким чином, існуюча протягом багатьох століть проблема безпосереднього доступу культурних цінностей до широких мас, що хвилювала виконавців та композиторів, вирішується. Досягнення самої музики, як і пов'язані з нею культурні потреби, були ширші за ті можливості, які відкривалися такими технічними рішеннями в мистецтві. Культура потребувала більш досконалих способів фіксації звукової реальності.

Сучасна естрадна музика відрізняється різноманіттям жанрів і напрямів. Естрадне мистецтво – одне з найбільш суперечливих явищ сучасності у суспільстві [11]. На сьогодні немає загальноприйнятої специфіки роботи виконавця з технологіями звукозапису та невідомо ще нам досить обґрунтованого визначення терміну «технології звукозапису». Будь-який музичний напрям може бути використаний у «звукозаписі» за допомогою «технологій», якщо при цьому будуть враховуватися специфічні особливості естрадної музики [4]. Саме в цьому сенсі ми повинні розуміти стильовий феномен естрадної композиції. Тут треба відзначити істотні ознаки естрадного мистецтва, якими є багатожанровість, видовищність, мобільність, доступність і відкритість виконавства у сценічному та студійному вигляді.

Відмітимо, що поява новітніх технологій завжди призводила до розширення і збагачення виразної мови звукорежисера і виконавця [7]. У свою чергу з'явилася необхідність у появі нових засобів художньої виразності у звукорежисерській роботі, котра стимулює створення і вдосконалення

нової звукозаписної і звукотворчої техніки. Отже, технології звукозапису – це явище, котре запропоновано майстрами-професіоналами у створенні музичного продукту на студії. Це, по-перше, обладнання студійного профілю, де звукорежисер та виконавець повинні відчувати та уявляти музичну композицію і мати об'єктивну оцінку даному матеріалу. По-друге – виконавець, який повинен сам знати та вміти відрегулювати звучання мікрофонного обладнання. По-третє – звукорежисер, який в поєднанні з солістом повинен в різних музичних творах або включати, або виокремити різні голосові обробки звуку, підлаштовувати інструменти. Також важливим чинником у роботі є мікрофон. Мікрофон – це спеціальний прилад, котрий виконує функцію звукопідсилення і є невід'ємним атрибутом у студії звукозапису. Але є один нюанс у цих всіх можливостях – це обмежений стильовий і музичний простір у багатьох сучасних студійних компаніях, незнання багатьох особливостей звучання композиції та роботи технічного обладнання, та звукозаписувальних технологій. Усе це є результатом поки що низького рівня професійності звукорежисера та його помічників, а в деяких випадках це ставить під питання подальшу роботу виконавця над створенням власного музичного образу.

Наукова новизна статті полягає у:

1. розкритті поняття основних елементів звукозаписувального обладнання;
2. описові практичної роботи на структурах сучасних звукозаписувальних компонентах;
3. аналізі практичних західних методик роботи зі студійним обладнанням солістів;
4. окресленні методу роботи звукозаписувальних технологій в мистецтві естрадного співу.

Висновки. Музикознавство розглядає комп'ютерні музичні технології з двох різних аспектів:

1) як оновлення засобів музичної виразності, 2) як свого роду відродження музичної естетики і досвіду, накопиченого за останні кілька століть. Звісно, уся ця система не могла б існувати без розвитку студій звукозапису та роботи окремих виконавців, ансамблів та великих оркестрів у студіях звукозапису. Уся ця система об'єдналася в одну велику галузь, котра майже не може існувати відокремлено, вона залежна від різних компонентних складових: вокаліст, студія звукозапису, комп'ютерні музичні програми та технології.

Література

1. Вейнценфельд А. Спочатку була музика / А. Вейнценфельд. // Звукорежисер. – 2010. – № 10. – С. 98.
2. Гайденко І. А. Роль музичних комп'ютерних технологій у сучасній композиторській практиці: дис. канд. мистецтвознавства : 17.00.03. / Гайденко І. А. – Харківський державний університет ім. І. П. Котляревського, 2005. – 187 с.
3. Дворко Н. І. Роль комп'ютерних технологій у професійній підготовці фахівців / Н. І. Дворко, А. С. Санкіна. – СПб: ГУП, 2003. – 285 с.
4. Дінов В. Звукова картина. Нотатки про звукорежисуру / В. Дінов. – СПб: Планета музики, 2012. – 102 с.
5. Єфімова Н. Н. Основні завдання професійної підготовки звукорежисера ТБ і РМ / Н. Н. Єфімова. – СПб: Звукорежисер, 2006. – 205 с.
6. Ісаєва І. Естрадний спів: прискорений курс навчання / І. Ісаєва. – М: Експрес, 2006. – 376 с.
7. Меєрзон Б. Я. Методи експертної оцінки якості звучання записів / Б. Я. Меєрзон. – СПб: Звукорежисер, 1999. – 132 с.
8. Ньюелл Ф. Звукозапис: акустика приміщень. Електроакустика та звуковідтворення / Ф. Ньюелл, А. М. Кравченко. – М: Шоу-мастер, 2004. – 365 с.
9. Пучков С. В. Музичні комп'ютерні технології як новий інструментарій сучасної творчості // дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.09 / Пучков С. В. – СПб, 2002. – 278 с.
10. Севашко А. В. Звукорежисура і запис фонограм / А. В. Севашко. – Харків: Професійне керівництво, 2007. – 176 с.
11. Фадєєва К.В. Сучасні комп'ютерні технології у дослідженні музичної культури: дисерт. на здоб. ступ. доктора мистецтва: 17.00.03 / Київський національний ун-т культури і мистецтв / К.В. Фадєєва. – К., 2009. – 424 с.
12. David Gibson – Art of Mixing / Девід Гібсон – Мистецтво зведення // книга в форматі pdf / автор перекладу – н.а. – М: 1998. – 121 с.

References

1. Veytsenfeld, A. (2010). First there was music. Moscow: Sound [in Russian].
2. Gaidenko, I. (2005). The role of music in modern computer technologies composer Practice. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv: State University of Kotlyarevsky [in Ukrainian].
3. Dvorko, N. I. (2003). Role of computer technologies in professional training. (A. Sankina, Trans). St. Petersburg: PMU [in Russian].
4. Dinov, V. (2012). Sound pattern. Notes on sound engineering. St. Petersburg: Planet Music [in Russian].
5. Efimova, N. (2006). Main tasks of training sound engineer TV and Radio. St. Petersburg: Sound [in Russian].
6. Isayeva, I. (2006). Variety singing: a crash course Moscow: Express [in Russian].

7. Meyerzon, B. J. (1999). Methods of peer review quality sound recordings. St. Petersburg: Sound [in Russian].
8. Newell, F. (2004). Sound: Acoustics facilities. Electroacoustics and sound reproduction. (A. Kravchenko, Trans). Moscow: Show-master [in Russian].
9. Puchkov, S. V. (2002). Musical computer technology as a new tool of modern creativity. Extended abstract of candidate's thesis. St. Petersburg: State University of St. Petersburg [in Russian].
10. Sevashko, A. V. (2007). Recording engineer and sound producer fonohramm. Kharkiv: Professional Guide [in Ukrainian].
11. Fadeeva, K. (2009). Modern computer technology to study musical culture: dysert. on muffin. stupas. Doctor's Thesis. Kyiv: Kyiv National University of Culture and Arts [in Ukrainian].
12. Gibson, D. (1998). Art of Mixing. Moscow [in Russian].

УДК 786.6

*Купіна Дарина Дмитрівна,
здобувач Національної музичної академії України
імені П. І. Чайковського
emirdarina@gmail.com*

ОРГАННА МУЗИКА УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ У НАВЧАЛЬНОМУ КУРСІ АНАЛІЗУ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ (на прикладі культових жанрів)

Мета статті – спроба ідентифікації культових жанрів української органної музики у навчальних курсах музично-теоретичного циклу. Окреслюється коло теоретичної проблематики; розкриваються основні положення щодо феномену «українська органістика» та пов'язаних з ним питань міжкультурної комунікації; визначаються методи адекватного аналізу органних творів. **Методологія дослідження** базується на застосуванні комплексного та системного методів, що дозволяє розкрити особливості процесу наслідування стабільних ознак органних жанрів у сучасній українській органній музиці. Для визначення та класифікації механізмів міжкультурної інтеракції використано порівняльно-історичний метод, а також метод моделювання. Матеріалом дослідження обрані твори, які до тепер не ставали об'єктом дослідження в обраному аспекті («Духовна музика» В. Назарова, «Антифони» В. Гончаренка, хорал «Тиха молитва» М. Шуха), що визначає **наукову новизну** публікації, а, з огляду на прогресуючий інтерес сучасних композиторів та виконавців до сфери органної музики, – її практичну значущість. **Висновки.** Інтеграція європейських канонів творчості в українську музику для органа пов'язана з процесом міжкультурної комунікації, що обумовлює виникнення питань з теорії стилю, форми, жанру. Виділено три типи взаємодії органної музики минулого з «музичною сучасністю» – пряму, опосередковану (інтерферентну) та символічну комунікацію. Доведено доцільність використання українських органних творів у навчальному курсі аналізу музичних творів.

Ключові слова: українська органна музика, аналіз музичних творів, жанр, стиль, міжкультурна комунікація, діалог, хорал, антифони.

Купіна Дарья Дмитриевна, соискатель Национальной музыкальной академии Украины имени П. И. Чайковского

Органная музыка украинских композиторов в учебном курсе анализа музыкальных произведений (на примере культовых жанров)

Цель статьи – попытка идентификации культовых жанров украинской органной музыки в учебных курсах музыкально-теоретического цикла. Очерчивается круг теоретической проблематики; раскрываются основные положения относительно феномена «украинская органистика» и связанных с ним вопросов межкультурной коммуникации, жанра, стиля; определяются методы адекватного анализа органных произведений. **Методология** исследования базируется на использовании комплексного и системного методов, что позволяет раскрыть особенности процесса наследования стабильных признаков органных жанров в современной украинской органной музыке. Для определения и классификации механизмов межкультурной интеракции использован сравнительно-исторический метод, а также метод моделирования. Материалом исследования избраны произведения, которые до сих пор не становились объектом исследования в выбранном аспекте («Духовная музыка» В. Назарова, «Антифоны» В. Гончаренко, хорал «Тихая молитва» М. Шуха), что позволяет констатировать **научную новизну** публикации, а, учитывая прогрессирующий интерес современных композиторов и исполнителей к сфере органной музыки, – и о практической её значимости. **Выводы.** Интеграция европейских канонів творчества в украинскую музыку для органа связана с процессом межкультурной коммуникации, что обуславливает возникновение вопросов из теории стиля, формы, жанра. Выделены три типа взаимодействия органной